

ІНФОРМАЦІЙНІ СИТЕМИ ЯК СКЛАДОВА МЕНЕДЖМЕНТУ ВНЗ

©Ткаченко І.В., 2014

Розглянуто інформаційні системи як складову менеджменту ВНЗ та проблеми, що виникають при їх впровадженні.

Information systems are considered as part of the university management and problems encountered in their implementation.

Постановка проблем Економічна реформа, яка запроваджується в Україні, поставила перед суспільством ряд важливих завдань, одним з яких є пошук нових форм і методів управління виробництвом. В цих умовах особливого значення набуває комплексний, системний підхід до розв'язання проблем, що виникають при цьому. Перехід до нових економічних відношень обумовив зміни в усіх галузях господарства, у тому числі і у системі вищої освіти країни. На сьогодні вищий навчальний заклад – це організація, інформаційна система якої широко використовує комп'ютерні технології, комп'ютерну техніку та телекомунікаційні мережі тощо.

Мета дослідження полягає у виділенні основних проблем при впровадженні інформаційної системи та сформуванні рекомендацій щодо вирішення цих проблем.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні важко знайти сферу, де б не використовувались інформаційні технології. Інформаційні технології глибоко проникли в життя людей і використовуються в діяльності майже кожного підприємства чи організації.

В сучасних умовах характер праці змінюється, збільшується частка інтелектуальної праці, зменшується частка ручної праці, впроваджуються нові форми діяльності, нові умови і нові вимоги. Особливий інтерес становлять нові інформаційні технології, що ґрунтуються на використанні комп'ютерної техніки, розподільної (децентралізованої) обробки інформації та економіко-математичних методів[3].

Згідно з визначенням Твердохліба М.Г. інформаційна система – це сукупність різноманітних взаємопов'язаних або взаємозалежних відомостей про стан об'єкта управління та процеси, що відбуваються в ньому і виражені в

показниках та інших інформаційних сукупностях, які зібрані та оброблені за допомогою технічних (інформаційних і обчислювальних) засобів за визначеною методикою та заданими алгоритмами і відповідають вимогам керівної системи при її впливі на керовану. [5]

Інформаційні системи, в тому чи іншому вигляді, здавна знаходили широке застосування в житті людини, оскільки для забезпечення діяльності необхідний обмін інформацією – передача знань між окремими членами і колективами суспільства, а також між різними поколіннями. Отже, інформаційні системи створюються для задоволення інформаційних потреб.

Інформаційна система знаходиться в тісному зв'язку як з системами збереження та видачі інформації, так і з системами, що забезпечують обмін інформацією в процесі управління, а також охоплює сукупність засобів та методів, що дозволяє користувачу збирати, зберігати, передавати, обробляти відібрану інформацію.

Мета інформаційних систем – це виробництво потрібної інформації, створення інформаційного та технічного середовища для здійснення ефективного управління організацією. Інформаційна система може бути автоматизованою, але може існувати і на паперових носіях. В будь-якій інформаційній системі вирішуються завдання трьох видів:

- оцінювання ситуації (задачі розпізнавання образів);
- перетворення опису ситуації (розрахункові задачі, задачі моделювання);
- прийняття управлінських рішень (в тому числі і оптимізаційні).

В сучасних умовах у великих організаціях створюють інформаційні системи, які обслуговують процеси підготовки і прийняття управлінських рішень і вирішують такі завдання, як оброблення даних, інформації, реалізація інтелектуальної діяльності з метою створення інформації. Управлінські інформаційні системи послідовно реалізують принципи єдності виробничого та інформаційного процесів через застосування технічних засобів збору, нагромадження, оброблення і передачу інформації в поєднанні аналітичних методів математичної статистики і моделей прогнозно-аналітичних розрахунків та інших прикладних засобів.

В багатьох публікаціях визначено, що інформаційні системи включають в себе технічні засоби оброблення даних, програмне забезпечення і відповідний персонал. Функціонування цих складових здійснюється з допомогою інформаційних технологій. Внутрішньою складовою інформаційної системи є:

- засоби фіксації і збору інформації;
- засоби передачі відповідних даних та повідомлень;

- засоби збереження інформації;
- засоби аналізу, обробки і представлення інформації.[6].

Інформаційна система має реалізувати такі функції: надання інформації (наприклад, потрібної користувачам для вирішення науково-виробничих завдань) і створення умов для її поширення (наприклад, проведення адміністративно-організаційних, науково-дослідних і виробничих заходів, які забезпечують її ефективне розповсюдження).

При впровадженні інформаційної системи основною проблемою є людський фактор, а технологічні проблеми є другорядними. Тому організація повинна довести персоналу, що інформаційна система забезпечить підвищення продуктивності праці, покращення якості роботи, є зрозумілою для користувачів і легкою в користуванні.

Впровадження інформаційної системи потребує кваліфікованого персоналу, що і змусило проводити реформи у вищих учбових закладах. Вищі навчальні заклади, які використовують у своїй діяльності системи управління на основі сучасних інформаційних технологій, є більш конкурентоспроможними ніж ті, які працюють по-старому. Також треба розуміти, що недостатньо придбати необхідну кількість комп'ютерної техніки і програмних продуктів і надіятись, що це забезпечить високу якість освіти і зробить її дешевою і доступною. Таке спрощене розуміння використання інформаційних технологій часто призводило до великих фінансових витрат.

В сучасних умовах ефективність інформаційної системи залежить від правильної стратегії розроблення, придбання і використання програмних продуктів. Тільки високоякісні інноваційні технології і програмні продукти, запропоновані компаніями, які є світовими лідерами у сфері інформаційних технологій, забезпечать високу якість освіти.

Успішність використання інформаційних систем залежить від вдалого керівництва і прийняття оптимальних та раціональних рішень. Ефективне керівництво вважається успішним, якщо налагоджені хороші стосунки між управлінцями та підлеглими, існують ініціативність працівників у досягненні визначених цілей, дієві системи заохочення. Керівник повинен бути не тільки менеджером, а й лідером і мати вплив на підлеглих.

Для успішного управління інформаційними системами реалізуються функції менеджменту. Планування дає орієнтир для майбутнього розвитку і визначає перспективи, запобігає втратам і зменшенню ризиків, забезпечує інформаційну систему технічним обладнанням (системи інформатизації,

інформаційно-обчислювальні комплекси, мережі, системи зв'язку і передачі даних, що виконують прийом, обробку зберігання і передачу інформації).

Після визначення перспективи розвитку організовується ефективна робота працівників інформаційної сфери. В зв'язку з комп'ютеризацією організаційні структури управління потребують перебудови відповідно до автоматизованого інформаційного середовища, вироблення, прийняття та реалізації рішень (скорочення підрозділів адміністративного апарату, які зайняті канцелярською працею, введення нових підрозділів для посилення організаційного забезпечення та ін.). Зростають обсяги роботи і виникає потреба у кваліфікованому персоналі.

Для зацікавлення працівників у досягненні цілей організації застосовується мотивування за виконання конкретної роботи та досягнень конкретних результатів (преміювання, доплати, винагорода тощо). Моральна і матеріальна зацікавленість працівників забезпечує якісне та кількісне виконання роботи працівників всіх підрозділів.

Вищезазначені процеси можуть бути недостатньо результативними, якщо немає контролювання ефективності поставлених завдань, яке виявляє проблеми та причини їх виникнення. Контролювання потребує збору та аналізу інформації для вирішення виявлених проблем. Здійснення контролю стосується конкретних працівників, тому він має бути вивіреном, делікатним з врахуванням всіх чинників.

Усі недоліки, збої і відхилення, які були виявлені у процесі контролювання, має усунути регулювання, яке може застосовуватися на всіх попередніх етапах управління (планування, організування, мотивування, контролювання). Недоліки в плануванні, організуванні і мотивуванні вдосконалюються безпосередньо в керуючій системі організації, а в контролюванні і регулюванні – в керуючій та керованій системах.

Висновки. Отже на сьогодні запорукою успішної роботи більшості організацій є інформаційні системи, тому від якості інформаційних систем залежить ефективність організації.

Література:

1. *О.Є.Кузьмін, О.Г. Мельник. Основи менеджменту. Підручник – Київ:Академвидам – 2003.*
2. *О.Є.Кузьмін, О.Г. Мельник. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Навчальний посібник. 2-е вид.доп. і перероб. – Львів:Національний університет «Львівська*

політехніка»(Інформаційно-видавничий центр «Інтелект +» Інституту післядипломної освіти), Інтелект-Захід», 2003.

3. В.Ф. Ситник, Т.А. Писаревська, Н.В. Єрьоміна, О.С. Краєва . Основи інформаційних систем.
4. А.О. Босак, О.Ю. Григор'єв, Р.Д. Бала. Технологія зовнішньоекономічних операцій і міжнародній інформаційні системи. Навчальний посібник. Львів. Національний університет «Львівська політехніка», 2009.
5. Твердохліб М.Г. «[Інформаційне забезпечення менеджменту \(2002\)](#)».
6. <http://uk.wikipedia.org/wiki>

УДК 378.14.004.004.9

В. М. Черноус, А. П. Боднарчук

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
Івано-Франківськ, Україна*

ВИЩА ОСВІТА У КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

©В. М. Черноус, А. П. Боднарчук, 2014

Викладена та проаналізована ситуація, яка склалася в освітній сфері вищої школи в контексті впровадження інноваційних технологій та дистанційного навчання.

Ключові слова: новітні технології, дистанційна освіта, розробка уніфікованих програмних продуктів

The situation which happened in high school educational sphere in context of innovation technologies implementation and distance leaning is delivered and analyzed

Keywords: the newest technologies, controlled from distance education, development of compatible software products

Вступ. Перед вищою освітою України виникли нові проблеми пов'язані із окупацією Криму та воєнних дій у Луганській і Донецькій областях. Це створює суттєві перешкоди до однакового доступу здобуття вищої освіти громадянами нашої держави. Змінити ситуацію можливо при широкому впровадженні у навчальний процес сучасних новітніх технологій та